

Ўзбекистон адабиёти ва санъати

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

e-mail: uzas@b2c.uz

2012-yil 6-aprel • № 14 (4153)

МИЛЛАТ БАХТИ УЧУН ТУФИЛГАН ДАХО

Тарих ва табиат миллатларни
вақти-вақти билан катта-кичик ҳади-
лар ила сийлаб турдид. Бу тухфалар
еса шу элнинг орзу-истагига яраша-
бўлади. Соҳибкорон Амир Темур сий-
моси ва унинг авлодлари қолдирган
улкан моддий ва маданий мерос

Амир Темур бобомизнинг юксак
маданият соҳиби бўлганлиги,
ҳамиши илм-ғонни, адабиётни,
дени исломни ва бо соҳалар
вакилларига баланд эхтиром билан
қараганилиги хусусида кўплаб
маълумотлар келтириб ўтди.

ти ўрта асрлар Шарқ оламида бата-
мом янги даврни бошлаб берди.
Саркарданнинг биргина сиёсат боби-
да амалга оширган катта ислохотла-
ри ўз вақтида дунё тамаддуни
тадрижида катта ўрин тутади. Фран-
цияда соҳибкорон бобомизга кўйил-
ган хайкал ҳам бутун
дунё тараққипарвар
оммаси куз ўнгидаги
улуғ ватандошимиз

инсониятнинг улуг кишилари улуг
бозорларни дунёга келтиради. Ба бу
тухфадан олам ёришида. Амир Темур
ўз даврида, улкан давлати ҳудудида
адолат мезонларини жорий килди,
адолат байронига бутун сиёсати-
нинг, фаолият тарзининг муҳим
тамоилига айлантириди. Ба бу юксак
фоялар бугун ҳам ўз кимматини
йўқотган эдис. "Куч — адолатдадир!"
деб ёзган эди соҳибкорон ўз тузук-
ларида. Ул зотнинг барноманинда безаб
турган адолат узугидаги битик ҳами-
ша дунёни "Рости русти!" деб огох
етиб турган. Ана шундек ҳакиқат
устига курилган Амир Темур давла-
ти ўйлаганингизда, беихтиёр
ба сийменинг миллати илоҳий амр
билан берилган улуғ тухфа эканли-
гини теран ҳис қиласиз. Қарийб
етти юз йилки, Амир Темур ва тему-
рийлар даври тарихига бўлган
жаҳоний қизиқишлар борган сари
ортиб, катта кўлам касб этмоқда.

Амир Темур шахснинг пайдо
бўлиши ўрта аср Шарқ оламида
тарихий тақозо ва айни пайтда
фавқулоддат жийдид ходиса бўлди.
Баррос уруғининг нуғузли хона-
донида дунёга келган Амир Темур
юксак сарватли бўёнларга хос тар-
бия кўрди. Ислан элчиси Клавихо

тулган баланд мавкенинг кўрсатиб
турибди. Тарқок, бир-бiri билан
кирпичоқ бўлиб, турли қабила ва
уругларга бўлинган ва мўғул истило-
чилигига баъни тайёр ўлжа бўлган
Моварооннахр чин маънода Амир
Темурдек ҳалоскорга мұхтож эди.
Турли қавмлар, диний мазҳаблар
уртасидаги бетўхут низо оловини
тарих Амир Темур кўли билан ўти-
ди. Марказлашган, йирик давлат
жакон ҳаритасидан муҳим ўрин олди.

Давоми иккинчи саҳифада.

АСАРЛАРДА ДАВР МАНЗАРАЛАРИ

"Мозигайга қайтиб иш кўрмок
хайрлидир" деган эди улуғ ёзувчи
имоми Абдулла Қодирий "Ўтган
кунлар" романи мұқаддимасида.
Ва шу асар орқали ҳалқимизнинг
бошидан кечирган мусибатлар кун-
лари, турмуш тарзи, қадрятлари
ҳамда мұхаббатини бадий
талқин қилган эди. Ушбу анъана
бензар адабимизнинг издошлари,
истеъодиди ижодкорлар
томонидан изчил давом этиши
килини мөнгөдид. Айниска, муста-
қиллик ийларларда ижод әркини
хис этиб, янгича мазмундаги
асарлар яратиш устидаги из-
ланишлар салмоклид.

Ўзбекистон ёзувчilar ушома-
си Наср кенгашининг хисобит
иғилишида ўтган 2011 йилда ўлон
қилинган нариси асарлар, кенгаш
томонидан олиб борилғанда иш-
лар таҳлил этилди. Наср кенгаш
раиси, ёзувчик Улугбек Ҳамдам
бугунги кунда ўзбек адабиёлари
учун яратилётган кенг имконият-
лар, шу билан бирга ёзувчilar
олдида турган масульяни вази-
фалар ҳақида галирди. Умарали
Норматов, Иброрхом Рафуров,
Козокбай Йўлдошев ва бошқа
адабиётшуносларимиз миллӣ
адабиётимизда кўзга ташланада-

Ёзувчilar ушомасида

ган роман, кисса ва ҳикоялар
таклиғига доир маърузалари
тингланди.

Албатта, насрда ижод қилиш
ёзувчидан ўнг вақт ва маҳорат,
маҳқатни талаб қилиди. Ҳар қандай
вокеани баён қилиш билан
бадий асар бунёдга келиб кол-
маслигини ижоди иштийоқ сезган
киши чукур англалии керак. Шу
бонисдан ёзувчilar ушомасида
бадий асарларни таҳрибали
мухокамасида иштийоқ сиззан
киши чукур англалии керак. Шу
бонисдан ёзувчilar ушомасида
бадий қимматини ошириш
учун ижодкорлар билан ишшади
2011 йилда ўндан ортиқ кўлэзмас-
лар кенга азолалари томонидан
мухокама килиниб, нашра тасвия
етти. Бадийлик таълабларига
жавоб бермаган айрим кўлэзмас-
лар қайта ишлаш учун муаллиф-

ларига қайтирилди. Турли нашри-
ётларда чоп этилган ёзтиборга
роман, ўйнрагма яқин кисса ва
изга язига ҳикоялар ўлон килинди.
Уларнинг айримлari ҳалқимиз
таҳрибали, булок ажодларимиз ҳаёт
ва ғаолиятидан ҳикоя килса,
кўлчилигига буғунг замондошаш-
нимиз ҳаётida рўй берадиган во-
кеалар, уларнинг қабиқ кечинималари,
максад ва инициалиси акс этган.
Энг муҳими, асарларда янги
замон кишисининг қалб киёфаси
ўзига хос образларда таъланини
тоди. Лекин айрим хисусий на-
шрлар орқали пешма-пеш ўлон
қилингандан "асар" лар ҳам борки,
улар бадий адабиёт таълабларига
мутлақа жавоб бермаслиги, шунчак
кўча гаплари "кисса" ёки
"ҳикоя" деган ном билан ўлон
қилинди, ўйувчilarни ҷалғитадиган
гапларни таънкад остига олindi.
Демак, бугун ёзувчilar ушомаси
ва фола иштийоқида жадид
муаммолар ҳам мавжуд. Мил-
лий адабиётимиз мавқеини янада
юқори погонага қўтириши учун
истеъодиди ижодкорларимиз ҳам-
корликда ҳаракат қилишлари, ада-
бий жаҳарнада фоал иштирок этиши
зарур.

Үйғун РЎЗИЕВ

Азалдан ён кўшни — жон
кўшни сифатида барча соҳаларда,
жумладан, кино санъатида ҳам
ҳамкорлик қилиб келган
икки қардош ҳалқ вакиллари
яна Тошкентда уч-
рашадиган бўлишиди.

Ўзбекистон — Туркманистон ҳуку-
матлари ўртасидаги гуманитар

соҳада 2011 — 2013 йилларга

мўжъалланган ҳамкорлик дастурли-
га кўра "Ўзбекконо" Миллий агент-

лиги ҳамда Туркманистоннинг
мамлакатимиздаги элчионаси
ҳамкорлигига. "Ўзбекистонда
туркман киноси кунлари" ўтказил-
ди. Тадбир 19 апрел куни
Алишер Навоий номидаги кино са-
райида тантанали суртада очилди.

Кино кунлари дастури ранг-
баранг ва кизикарли. Унда кино
ижодкорларини ўзаро меҳр-оқибати-
ни таъсирли лавҳаларда ақи-
тирган. Ҳалқaro фестивалларда
этироф этилган "Ўғил" (2006)
картинасида авлодлар давомийли-
диги, "Сомон йўли" (2006) филмида
одамни таъдир синовларидан
олиб ўтган инсоний фазилатлар
ҳақида сўз юритилди. Одам-
нинг келажаги ўз кўлида экани
ҳаётда бахс юритувчи "Тушда ва
ўнгда" (2011), яхшилик ва ёмон-
тоз намуналари борлиги сир-
тадиришади.

Кино кунлари мустакил
мамлакатларининг кино санъати
ва саноатида кўлга киритган
юзларидан бир-бiriни хабар-
дор этиши билан бирга икки ҳалқ
маданий алоқалар тарихида
ўзига хос воеа бўлади.

Дастурдан ўрин олган
"Туркман гиламлари", "Менинг
кушини — лочин", "Нақш" каби
хужжатли фильмларда қардош
қишлоғларни ўтказилади.

Кино кунлари мустакил
мамлакатларининг кино санъати
ва саноатида кўлга киритган
юзларидан бир-бiriни хабар-
дор этиши билан бирга икки ҳалқ
маданий алоқалар тарихида
ўзига хос воеа бўлади.

Лобар ҚОБИЛОВА

"ОППОГОЙ ВА УНИНГ ДЎСТЛАРИ"

Республика ўш томошабинлар театри репертуари яна бир янги спектакл билан
бойиди. "Оппоғой ва унинг дўстлари" деб номланган спектакли Санъат институти-
нинг "Драматик театр режиссёрги" бўлими талабаси Шуҳрат Иброҳимов
саҳнада иштади. Ушбу спектакл унинг илк ижодий иши.

Спектакл меҳр-мұхабbat, чин дўстлик ҳақида ҳикоя қилиди. Гўзал киз Оппоғой (Умидда
Раҳмонова) ўрмонда яшайдиган жасур, мard беш оға-инилар Ақули (Акрам Бўронов),
Ўятиз (Бахтиёр Түргонов), Урушок (Искандар Эмлурдов), Чечан (Ўткам Түргонов),
Соддадиги (Барот Ҳасанов) билан дўстлашиб қолади. Бешовлоннинг Оппоғойни бўлган
дўстлик садоқати шу қадар мустаҳкам эди, улар Оппоғойни Киролича (Камола Бозо-
рова) иссанжасидан кўтиларни учун мardonавор кайфиятда курашга отланадилар. Ҳатто
йўлда учраган кийинчиликлар кимга ишларни кўркаболади. Уз ғалиласи қошига
ошиқкан Шаҳзода (Улугбек Рустамов)нинг сехрли бўсасидан Оппоғой ҳаётга қайтади.

Беш оға-ини — ўзига хос беш хил табиатта эга персонажлар. Ана шу персонажларни
талқин қилган актёrlар ҳақаронлар характерини қизиқарли топилмалар билан тўлдириб,
бояитишга ҳаракат қилишган.

Лобар ҚОБИЛОВА

лар билан учрашув бўлиб ўтади,
Кинчошлилар уйда ҳамқасбларнинг
ижодий мулокоти уюштирилади,

Буҳоро шахрига ташриф,
ҳамда "Кўхна ва бокий
Буҳоро" маданият мажмуда-
идаги сұхбат билан

тадбир поёнига етади.

Кино кунлари доирасида "Ўз-
ғон номидаги "Туркманфильм"
студиясида суратта олинган
бадий ва хужжатли фильмлар

намойиш этилади.

Давлат мұкофоти билан
тадирланган "Беллашув" (1963)

асары кино хазинасининг энг
якши намуналардан бўлиб, ақа-
уқаларнинг ўзаро меҳр-оқибати-
ни таъсирли лавҳаларда ақи-
тирган. Ҳалқaro фестивалларда
этироф этилган "Ўғил" (2006) (2006)
картинасида авлодлар давомийли-
диги одамни таъдир синовларидан
олиб ўтган инсоний фазилатлар
ҳақида сўз юритилди. Одам-
нинг келажаги ўз кўлида экани
ҳаётда бахс юритувчи "Тушда ва
ўнгда" (2011), яхшилик ва ёмон-
тоз намуналари борлиги сир-
тадиришади.

Кино кунлари мустакил
мамлакатларининг кино санъати
ва саноатида кўлга киритган
юзларидан бир-бiriни хабар-
дор этиши билан бирга икки ҳалқ
маданий алоқалар тарихида
ўзига хос воеа бўлади.

Дастурдан ўрин олган
"Туркман гиламлари", "Менинг
кушини — лочин", "Нақш" каби
хужжатли фильмларда қардош
қишлоғларни ўтказилади.

Кино кунлари мустакил
мамлакатларининг кино санъати
ва саноатида кўлга киритган
юзларидан бир-бiriни хабар-
дор этиши билан бирга икки ҳалқ
маданий алоқалар тарихида
ўзига хос воеа бўлади.

Лобар ҚОБИЛОВА

"НИҲОЛ" МУКОФОТИ САРАЛАШ БОСҚИЧЛАРИ БОШЛАДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
"Ниҳол" мұкофоти истеъодиди ёшларни
рабатлантириш учун ташкил этилган.

"Ниҳол" мұкофоти, танловларда әстратда,
музыка, мұмтоз қўшиқ, рақс ва опера санъати
соҳасида ижод қилаётган, ижро маҳорати билан
одамларнинг юрагига етиб борадиган, ёшларни
эзгуликка чорлайдиган, уларни маънавий
барқамол инсонлар килиб тарбиялашга, жами-
ятимиз маънавий ҳаётини юксалишига хизмат
қиладиган асарлар яратишида фоалик кўрсатади
ёшлар иштирок этиади.

"Ниҳол" мұкофотининг биринчи — туман-шахар саралаш
босқичи Коракалпогистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент
шахрида шу йилнинг апрел-май ойларидан, иккинчи — вилоят
саралаш босқичи октябр-ноябр ойларидан Коракалпогистон
Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шахри марказларida
ётказилади. Номзодларнинг хужжатлари жойлардаги мадания

ЎЗБЕК ИНШО САНЪАТИ

Якинда "Мухаррир" нашриёти та-
никли навоийшунос Кодиржон Эрга-
шевнинг "Ўзбек насири иншо (Ново-
ий "Муншашт" и мисолида)"
рисоласин чоп этди. Ўзбек мумтоз
адабиёт тархи масалаларини, Али-
шер Навоий икодини таддик этишида
самарали фаолият кўрсатиб келаёт-
ган олимнинг ушбу китоби Шарқ
насиринг гўзал, шу билан бирга, кам
ўрганилган саҳифаларини ташкил
этувчи иншо санъатига, унинг тари-
хи, ривожланшийлиги ва ўзига
хослигини ёритишга, Алишер Навоий
мактубларини таддик этиши оркали
эса иншонинг ўзбек адабиётидаги тут-
ган ўрни ва хусусиятларини кўрсатиб
беришга бағишланган.

Маълумки, иншо санъати К.Эрга-
шев таъкидлагандек, Шарқ насирининг мурасаб турла-
ридан бўлиб, муаллифдан чукур билим, балогату
фасоҳат илмидан (Шарқ поэтикаси истилоҳлари) ха-
бардорликни улан бади-
й маҳоратни талаф килади.
Зоро, турк, форс, араб адабиётлари
бўлган ушбу икоди тури узок
ва мурасаб тараққиёт ўйни
босиб ўтган, унинг бир
канча турлари пайдо бўлган, ҳар бир
турга хос табалабн, ёзиши йўсими ве
услуби шаклланган. Албатта, буларни
барчасини ўрганиш ва ёритиб
бериш осон иш эмас. Ётироф этиши
жоизи, К.Эргашев бу вазифанин
уддасидан чиқкан.

Олим бевосита иншо санъатига ба-
ғишланган "Бадоеъ ул-иншо",
"Рисолай иншо", "Дастур ул-котиб
фи тайин ал-маротиб" каби манба-
лар хамда Абдурахмон Жомий да Али-
шер Навоий "Муншашт"лари, "Макоти-
боти Рашидий" сингари машҳур иншо
тўпламлари, Восифий, Бобур, Хўжа
Самандар Термезий каби адабиёлар-
нинг иншолари асосида иншо санъатига
хос хусусиятларни, уларнинг
анъанавий турларини, расмий ва
шахсий ёзишиларини ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзиши ўйсин-йўрүклиларини
курсатиб берган.

Монографиядаги иншолар учун хос
бўлган "одоби мукобатаб" (ёзималар
одоби) хакида хам тўхтаби ўтилган ва
бу иншинг энг кимматлиларни
бираид. Таддикоти расмий ёзишмалар-
ларда одоби мукобатаба катъий рио
этилгани, агар ёзишмалар одоби
бузилса бу хол жиддий оқибатларга,
хатто урушларга сабаб бўлганни
тарихий мисоллар билан кўрсатиб
ўтган. Китобда ўшилдек иншо санъатига
билишадан ўтилган. Мисалан, ҳар қандай
мактубларни ўзига таддикоти расмий
бўлган. Бунда олим
диккатни мактубдан ўтилган ру-
бийга қаратади:

Навоий гулшана

билин бирга, адресатлар кўрсатилмаган
хатлар ва улардан тузилган "Муншашт"-
лар ҳам мавжудлиги, бу эса муаллиф-
лар томонидан маълум бир максад
билин килинганини изоҳайди.

Рисоланинг иккинчи боби тўлали-
гича Навоий мактублари таҳлилига
бағишланган. Муаллиф маъзу-
ти таҳлилига мактубларни таҳлилига
билин ёзишига таддикоти олиб борганд
олимларни ўтилган Ҳурайсон (С.Фаниева, Ю. Турсунов) иш-
ларига хурмат ва ётибори билан
ёндашиди хамда ўз мул-
ҳазаларини изчи баён этади.

Бу хотал монографиянинг ин-
шолар таснифига бағишлан-
ган кисмida яқилинганини.

Фикримизи, К.Эргашев тас-
нифига Шарқ поэтикаси таълаб-
ларидан келиб чиқсан ҳолда,

мактубларнинг мазмун-моҳиятини
тўларок ифодалайди. Яна бир мумхим
жihat, у "навоийшунослигиниң дол-
зарб вазифалари" дег бонг урмайди,
аксина, бутун диккатни матн таҳли-
лига қаратади, жуда машақатли мех-
натни амалга ошириб, бир қатор мак-
тубларнинг адресатларни, ёзишила-
баби ва таъларни аниқлайди. Улар-
ни музалифнинг ўзига хос кашфиёт-
ларни, дейиш мумкин. Биргина мисол.

Таддикоти "Муншашт"даги Ҳурайсон
Бойқарога ўзилган деб хисобланган
102-мактубни синклиф бўлгани, ад-
ресат бошха шахс эканлигини аниқ-
лашга муввафқ бўлган. Бунда олим
диккатни мактубдан ўтилган ру-
бийга қаратади:

Шоҳдар аро бўлмагай бир андоқ мавжуд,
Ҳам волиди покидек ҳисоли маҳмуд
Ҳам ахтари толеълек исми маъзуд.

"Бу руబийнинг иккинчи байтининг
бирикни "Ҳам волиди покидек ҳисоли
маҳмуд" мисрасидаги "маҳмуд"
сўзи мактуба сазовор, мактобни дег-
лан маъзунни, хам мухотаб (адресат —
А.Э.) отасининг исми билдиради.

Иккинчи "Ҳам ахтар толеълек исми
маъзуд" мисрасидаги "маъзуд" сўзи
хам баҳти, саодати деган маъзунни,
хам мухотабнинг исмини билдиради.

Муаллиф "мактубнинг маҳотабиниң исми
маъзуд", отасининг исми Мирзабек
Эззат. Рубойнинг биринчига мисраси
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактубларни таълаб беради:

Мактубнинг иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритганилар ва хоказо.
Бундан ташкири, муаллиф ўзига хос жи-
ҳатларини, ёзишила-баби мактублар-
нинг иншоларидан ўтилган. Мисалан,
Ҳар қандай иншоларни ўтилган
мактуб хам ишони хисобланадими
ёки йўқум, муаллифлар ўз "Муншашт"-
ларига мактубларни юқиши принцип-
ларидан асосида киритгани

Омон МУХТОР,
Ўзбекистон Давлат мукофоти лауреати

ҲАЁТДА КУТГАНИМ ФАҚАТ ЁРҚИНЛИК

ИЛТИЖО

Ўзининг минг йиллик ҳикмати билан,
Ўзининг ортирган иллати билан,
Ўзининг вахдати ва бор даҳшати,
Ўзининг гўзал бир шиддати билан —
Бизни боласи деб кучтганча дунё,
Оддинга бормоқда учганча дунё.

Балки, сиз биларисиз? Мен-чи? Билмайман —
Унинг ўйл олганни ҳайси бир манзиз?
Керак миллион ийлими ё фақат минг йил?
Биз эса ҳаётни жонажон деймиз,
Дунёга: «Асрарнинг, онажон!» деймиз.
Гоҳида англамай бу тушми, рӯй.

(Худо арасини норасидаларни.
Улар қаторида бизни ҳам.
Навинчол ёшларни Худо арасин.
Улар қаторида бизни ҳам.)

Эшитмайлик эски «об-бо»ларни,
Кўринимасин дийдаларда нам —
Худо арасини момолар, боболарни.
Улар қаторида бизни ҳам.)

Дунё асанади — қалб асанса, бас,
Калб ўлса, рӯй берар кўнёт-кўним,
Ўтган олис тархис мисолдир доим,
Худбилларча ҳаёт кечирмоқ абас,
Балолар чекинар пок бўлса нафас —
Бизга шундай нафас бергиз, Худойим!

Минг йилки, дунёда янгирар нилодар
Чорлаб тинч яшашга,
ундаб ярашга.
Лекин чиқаверар бъазан низолар,
Бу — бориб тақалар
дунёкашага.

Азалданки, дунё кўп хил либослик.
Балки, у турланар бундай тақдиран.
Нима бўлганди ҳам, инсонунослик
Ҳамон ўз шаклни топмаган
бир фан.

Биз яшаб юрибмиз. Саҳнада ўйин,
Гоҳ жилдий, тоҳҳода дунёнавозлик.
Кўри, не яхшироқ айтишинг қийин —
Мурасасизлики?
Мурасасозлик?

Асли, адолатта бўйсунган кўйи
Керак
Еру Осмонро
бандалик.

Чунки бир бўлишга замонлар бўйи
Бизга халал берган
парокандалик.

Ҳолбуки, дунёда баҳтили яшашни
Қатъий инкор этар на хўжа, на кул.
Ўзимча ўйлайман, дунёкашни
Балки, ўзгартаририб юборган
мъякул.

Кўрсам,
энди кечидим
узоқ масофа,
Вукудим, руҳимда
бу кун ҳорғинлик.
Аммо ҳамон излаб гўзал қиёфа,
Ҳаётда кутганим фақат ёрқинлик.

Осиё банди, дейсиз инсонни балки,
Хато, гуноҳига етмайди саноқ.
Лекин одамлар бор шундай гўзалки,
Дунёда мумкинлар
куйдек янграком.

Ўлмаган шу куйининг ҳаққи-хурмати,
Барча-бор одамий ожизлик
унут.
Эзгу умри билан инсон курдатли!
Гарчи биз гоҳида
сақлаймиз сукут.

Хикматидир
дунёда доим пайдолик,
Сўнг ҳаёт ўйлида
интилиш, гайрат.
Бироқ
умримизда камдир шайдолик,
Бизда камдир
ҳайрат.

Аслида, ҳайратдан бошланар ҳаёт,
Каршияда очилар
дунё равнлари.
Тўкилганлек бўлар — топилиб нахот,
Юракнинг занглари.

Балки, шеър ёзмасдим муҳим деб сўзини,
Буок бир дунёни кўрдим ҳайратда.
Мен ҳам умр бўйи қидириб ўзни, —
Ҳайронман, албатта.

САДОҚАТ

Ҳеч қачон дунёда
катта ияниятнинг
Бўлмас кўз қамашган гуллари.
Буни доим билган маданиятнинг, —
Адабиётнинг содик куллари.

Эҳтимол, минг йиллик дунёнинг сири:
Ё манифат? Ёки тумоқ паст?
Не бўлмасин, шу иккidan бир!
Келар сенинг умринга пайваст.

Очила бошлайди ҳалол хизматдан
Ҳаққиат, адолат
йўллари.
Ҳеч пайт қочган эмас бундай қисматдан —
Адабиётнинг содик куллари.

Ёмғирдан сўнг кўкда камалак,
Кўрсанг,
ўнгинг фарқи ўйк тушдан.
Гулга секин қўнтар капалак —
Канотлари оппоқ.
Кумушдан.

Безанай, деб чор атроф ҳалак,
Борлик янграп
«чирик» этган кўшдан.
Кўтарилар тулдан капалак —
Хуркиб кетиб
оддий товушдан.

Дераза очилар ногаҳон,
Сўнг ногоҳ эшик ҳам гўйиқлар.
Юракда тошнанча ҳаяжон,
Бўғзинта имадидир тикилар.

Умрингда — бир соғинч. Энтикиши!
Бу — ўша, ёшликтининг ҳолати.
Шарт эмас янги бир тўн тикиш,
Уттан пайт руҳингда колади.

Мажнун

Кенглика чиқдими
бўлдим бекор —
Олислан ёшишиб Мажнун сасини.
Ажиб ҳол! Ўшанда ўқидим илк бор
Одами ҳолатлар
мажмусини.
Бу нима? Одамда поклик, тиниқлик
Ула бошлайдими
муҳаббатдан сўни?
Кўзгуда дарз каби келган
синиқлик —
Сени этадими
дагал ёки тўн?

Вуждинг, руҳингни қоплаган губор
Ажрата бошларни
сени Мажнундан?
Кўксинта босилган гариф бир тош бор —
Наҳот, сен Мажнунни
унутган куидан?

Бир дўстим айттанди ҳазон фаслида,—
Муҳаббатнинг ўзи
баҳтикаролик.
Каттароқ кулфатдир лекин, аслида,
Буок муҳаббатдан
бўлган жудолик.

Сизин кўриб қаршимда яна,
Оғаётир бутун эс-хушим.
Бу — не байрам? Бу — не тантана?
Бу — ўнгимми, тушим,
оққушим?

Яшаб сизни севмоқдан бўлак
Йўқлир менинг дунёда ишим.
Сигмай борар кўксимга юрак,
Бу — ўнгимми, тушим,
оққушим?

Бугунги кунда адабиёт аҳли учун яратилётган кенг имкониятлар
ижодкорларнинг янада фаол ижод килишларига турткি бўлмоқда.
Ҳозир мамлакатимизда фақат ўзбек, балки туркман, қорақалпок,
рус ва бошча тилларда қалам теграбатётган ижодкорлар ҳам адабий
ҳарабида муносиб иштирок этиб, маънавиятимизни бойитишга хисса
қўшмоқдалар.

Куни кече ўзувчilar үшомасида Русийзабон адабиёт кенгашининг
2011 йил якунларига бағишиланган ҳисобот юглиши бўлиб
ўтди. Йигилиши кенгаш раиси Алексей Устименко бошқарб,
ўтган йилда яратилган асалар, болалар учун ёзилган шеърларнинг
савииси ҳамда нашриётлар билан ҳамкорликда олиб борилган ишлар
ҳақида сўзлади. Ўтган йили ўзига хос лирик-фалсафий шеърлар тўплами
билил адабий жамоатчилик ётибкорни қонзонган наамнанганинг ёш
шиюра Антонин Алипина ижодига алоҳига тўхтади. Айниска, ўзбек
истистонлик Александр Файнбергнинг адабиётимиз ривожига
кўшган хиссасини, яратган бетакор шеърлари, адабий мероси
нафқат ўзбек, балки бошча тилларга ҳам таржима қилингани ҳақида
мамнуният билан гапириди.

Икки ойлигидан бўён бола бетоб эди. Юракнинг алламабо тугма хасталиги. Ҳориҳда давоси бор дейишиди, аммо у ёқдан ҳам наф бўлмади: қайтариб беришиди. Эр шаҳардаги ишидан воз кечиб, баҳаволиги сабаб қишлоқка қайтиши. Бу гапларга ҳам уч йил бўялти. Шу гап бола тагин безовта бўлгандаги шаҳардаги ўша машҳур шифокор ёнига шошиб колдилар. Шаҳардаги уйига кечга яқин етиб келишиб шу ерда ётиб келишиди.

...Ёруғликдан иборат поёни ўйк макон. Ўзга ҳеч нарса... фақат ёруғлик... Оқ яктақ, оқ ишточада ўғли кўриниш берди. Боланинг бутун вужудидан илоҳий бир нур, тароватда тенгиз ажаб ёғуда таралиб турарди. Унинг вужудидан тараляётган ёруғликдан оппоқ ёғни-боши охиста тегорини турдиди...

«Дада! Мен... кетяпман!»

У ўйкудан ўйонгандаги субидам эди, корон-гулик тарқаб улгурмаган эди. Деразаси очиши билан, салқин ҳаво дим хонага ёпирилиб кириб, вужудига ёқимли тароват, руҳига эса ором бағишидан. Чукур-чукур нафас олар экан, дилига хиралик, руҳига безовталик индирган туш ҳам тарқаб оғланбек бўлди.

Шифокор хуэрига ўтиз-ўтиз беш ёшлар атрофидаги ёрқак ва жувон уч ёшлар чамаси ранглар, чиройликнина болани етаклаб келишиди. Онасининг кўлинидан маҳкам тушиб олган болакайнинг ҳар бир хатти-ҳаракати, атрофга олазарек бокишилари ҳам ўзига яратиб турарди. Ота-она эса жуда ташвишнишон кўринарди. Унинг бу ерга катта бир дард шу баробарида умид ва илиниш бошлаб келгани юз-кўзларидан шундокини билингни турди.

Ёрқак олзарни ўтиз-ўтиз беш ёшлар атрофидаги ёрқак, магурулик мужассам эди. Ўрта бўйли, кошларини ораси очиши, катта ботик кўзли, юпка лабли жувон эса бутунича эгни бошини қамраган шалдирик матодад тикилган сарип либосда эди. Улар кириб келишига вақтда шифокор хуэрига ўтиз-ўтиз беш ёшлар чамаси ранглар, чиройликнина болани етаклаб келишиди. Унинг кўлинидан маҳкам тушиб олган болакайнинг ҳар бир хатти-ҳаракати, атрофга олазарек бокишилари ҳам ўзига яратиб турарди. Ота-она эса жуда ташвишнишон кўринарди. Унинг бу ерга катта бир дард шу баробарида умид ва илиниш бошлаб келгани турди.

Ёрқак олзарни ўтиз-ўтиз беш ёшлар чамаси ранглар, чиройликнина болани етаклаб келишиди. Унинг кўлинидан маҳкам тушиб олган болакайнинг ҳар бир хатти-ҳаракати, атрофга олазарек бокишилари ҳам ўзига яратиб турарди. Ота-она эса жуда ташвишнишон кўринарди. Унинг бу ерга катта бир дард шу баробарида умид ва илиниш бошлаб келгани турди.

— Марҳамат, ўтирингизлар. Ҳамшира, сиз болани олиб кетинг, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Марҳамат, ўтирингизлар. Ҳамшира, сиз болани олиб кетинг, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

— Ўзига кетди, — деди шифокор.

Ҳамшира нигоҳларига беғубор ҳадик инган боланинг бу жадиди.

Болалар учун фильм яратиш, айниқса мултфильм суратта олиси ніхоятда мұрakkab жарай. Бунда боланың психологиясы, қабул килиш имконияттары, тасаввур дүнеші, ёши, фильмларнинг тасир доираси ва тарбиявий жиҳатига эътибор беріш кепек бўлади.

“Широк хакида афсона” мултфильмидан лавҳа.

Ўзбек киноижодкорлари булатнинг барчасини ҳисобга олган ҳолда болалар учун ишланыётган асарларнинг мұккаммал бўлишига алоҳида эътибор қаратақоқлар. Жумладан, анимацион кино ижодкорлари ўтган йили 8 та мултфильм яратиши. Бир қараша болалар учун мавзулар ніхоятда кўпек кўринади. Масалан, ҳалқимиз оғзак ижоди эртак ва афсоналарга бой. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам мултфильм учун сюжет бўлолмайди. Шунинг учун ижодкорлар мавзу ташлашда ҳам доимо изланышмода. Уларнинг асарлари ўзбек бадиий адабиёти намуналари, эртак-афсоналари билан бирга замонавий мавзулар ҳам кам эмас.

Табиихий, ҳалқ оғзак ижодининг юксак намуналари бўлиши достон ва афсоналарнинг маънавий ҳәйтимиздаги ўрни бекеёс. Миллатимизга хос улгурорлик, бағрикенглик, оқиллик, бунёдкорлик, юксак фурӯр ва жасорат қишида фахр туййусини ўйғотади.

Доно ва элпарвар чўпон Широк қаррамонлиги ҳам ёш авлод маънавий дунёсининг бойишида мұхим ўрин тутади. Режиссёр Н.Тўлаҳўжаевнинг “Широк хакида афсона” мултфильмida тасвир, мусиқа, сўз бир-бирини тўлдиради. Ранглар холат, мухит, шароитга мос тарзда дид билан ўринни танланган. Эскизлар ҳам рисоладигидек. Режиссёр Широкнинг бурни ва қулоғини кесишидаги ва унинг душман қалъасига борганида юзини очиши саҳналарида бола психологиясини этибогра олган. Мултфильм тарбиявий аҳамиятга эга каралади. Асар бадиий жиҳатдан мукаммаллиги билан эътибори.

“Зумрад ва Қиммат” хакида кино хазинамизда қўйирик филими бор. Орадан вақт ўтиб унинг шеврый услубда яратилган кунвон кўй ва қўшиқлар билан бойитилган янги рангли варианти экран юзини кўрди. Яхшилигин мұкофоти, ёмонликнинг жазоси хакида хикоя кўлуда, эртаклар ніхоятда кўй. Лекин Зумрад ва Қиммат хакида эртак-самимияти билан болалар учун жуда қадрдан.

Анимациян ҳамда бадиий кино усуллари ажойиб бир тарзда ўйғунашиб кетган. “Оқ тойч” фильмидан оларнинг ажойиб берган эртакка асосланган. Олдида иш ўрганги келган болаларга эртакни айтгандан сўнг купол: “Хўш, эртагим сизларга ёқдими, энди сизлар билан хайрлашмадан”, дейди. Шу билан фильм тугайди. Бу ҳолат “Эртаклар яхшилика етаклар” ва “Хайрли тун, болалар” телекўрсатувларини эслатади. Устига устак фильм сценарийси кон-

цепциясида ноаниклик мавжуд. Асар аввалида кўзланган мақсад ўз ечиними топмаган. Аслида куловчиликнинг сир-асорларини ўрганиш учун келган болаларга уста ҳайкалчани яшас баробарида у билан боғлиқ эртак ҳам айтиши керак эди. У эса кўлига тайёр ҳайкалчарни олиб эртак айтиб беради. Бундан ташқари, болалар ижорсида ҳам, уста купол ижорсида ҳам табиийлик етишмайди. Кларни Рўзметовга кўп йиллик таҳрирга эга тележурналист бўлгани учунни, режиссёр сифатидаги яратган “Оқ тойч” фильмида телевизион услуга яқол сезилиб қолган. Асар титрларида ҳам камчиликлар мавжуд. Одатда титрда аввал ижодкорларнинг исми, кейин фамилияси ёзилади. Бу ерда эса Баходир Рўзметов ўрнига Рўзметов Боҳодир деб ҳам имловий хотага йўл кўйилган, ҳам техник жиҳатдан нотуғри ёзилган. Ваҳоҳонки, болалар учун ишланган фильмларда бундай хотоларнинг учраши кечириб бўлmas хол.

Болалар аталган латифалар бармоқ билан сарнари. Лекин мултиплікаторлар эртак ва латифалар орасидан болаларга мунисибробини топиб, Лоффи Қосим хакида “Айтсан ишонмайсиз” мултфильмини яратиши. Тарбиявий аҳамиятга эга кар-

малиги номаълум мавжудот, сигир билан бузоқчанинг беўхшов тасвири на аллага размий қувват беради, на мултфильмга бадиий қиммат. Хеч бир мавно, мазмун, мояхиятга эга бўлмаган тасвиirlар филмда қандай аҳамиятни ашаб этишини бола тугул каталар ҳам тушуниши қийин. Агар разм, киёс ва тимсоллар тасвири билан аллани ўйғулнаштириш йўлидан борилган бўлса, бу тасвиirlар ҳайтийликка яқин бўлиши керак.

Муаллифлар бу каби тутуруксиз тасвиirlарни чизицдан аввал алланинг аҳамияти, унинг бола мавнавий ҳайтидаги ўрни хакида чуқурор, мулҳоза юртса максадада мувоғат бўларди.

Инсон онги умри давомида мавтимиш фойзиини беш-олти ёшида қабул килишинга алоҳида имкониятга эга эканини ҳисобга олсақ, бизга нисбатан гўдакнинг фикр тезлиги устунлигини биламиш. Алдаган бола яхши, аммо катталар сезимаган ёғонинг бола сезади. Уни алдаб бўлмайди. Бугун юртимиз анимациян киносида мумтоз адабиётга мурожат этиш анъанаси вуҳудга келгани кувонарни ҳол. Жумладан, буюк мутафаккир Алишер Навоий асарлари асосида “Баҳор ва Дијором”, “Шер ва дуррор”, “Қорсақарой”, “Фарҳод ва Ширин” каби мултфильм яратиши. Ҳозирда унинг “Хамса”си асосида “Мехр ва Суҳайл” мултфильми устидаги ижодкорлар изланиши олиб боришиятади.

Кўринадики, юртимизда ҳар йили ўнга яқин анимациян фильмлар суратта олинишга ишланипти. Лекин бу мултфильмлар қаррамонларини болаларимиз эслаб колишиятишади? Болалардан кайси мултфильм қаррамонларини биласиз, деб сўрасанзиг, “Шрек”, “Миқки Маус” ёки “Мадагаскар” ва “Музлик даври” картиналари қаррамонларини тилга олишида. Чунки хиёбларда, боғларда улар тасвири туширилган рекламаларни кўп уратишади. Шунингдек, уларнинг киёфасидаги ўйинчолар тасвири акс этган дафтар муковалиларни ўнга кўзимис тушади. Милли мултқармонларни эса ахён-ахёндада телекранлардагина кўришади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан ўрнига яратишини туштириди: “Бу йўла машиналар фақат ўнг томонга ҳаракатланиши мумкин, сиз чап тарафга қараб машина йўқлигига ишонч хосил қылгач, йўлнинг ўтасига келасиз ва ўнг тарафга қарайсиз, чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан чап томонни кўрсатганида экранда ўнг томон, ўнг томонни кўрсатганида эса аксичча чап томонни кўрнишади. Болалар нигоҳи ніхоятда сезигр бўлгани учун бамбуқон яққол кўзга ташланади. Биргина техник лоқайдлик туфайли юзага келган нуксон фильм хакидаги умумий таасуснотга соя солади.

“Чархлапак” тўлламидан учта мўъжазигина мулткожат ўтди. Ўрин олган бўлиб, дастлабки асарнинг ўзи ёки мултфильмидан ўтди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Чунки йўлнинг бу кисмидаги машиналар чап тарафга ҳаракатладади”, дейди. Айнан шу ўрнида тасвирда номутаносиблик сезилади. Яъни Айнан ч

